

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αναμόρφωση του πλαισίου για την επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, του πλαισίου για την προετοιμασία και την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, του πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας και του πλαισίου ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως το επεξεργάστηκε η Διάρκης Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από επτά (7) Μέρη (Α΄-Ζ΄) και εβδομήντα τέσσερα (74) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-8), υπό τον τίτλο «Επαγγελματική κατάρτιση υπαλλήλων που χειρίζονται δημόσιες συμβάσεις», περιλαμβάνει Κεφάλαια Α΄ και Β΄ που αφορούν τον σκοπό και το αντικείμενο του Μέρους (άρθρα 1 και 2), και την «επαγγελματική εξειδίκευση στελεχών του τομέα δημοσίων συμβάσεων» (άρθρα 3-7), αντιστοίχως. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο Β΄ καθορίζονται οι αρμόδιες για την «επαγγελματοποίηση του προσωπικού των αναθετούσων αρχών και αναθετόντων φορέων» αρχές, καθώς και το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Α΄ (άρθρο 3), συνιστάται, εντός του πληροφοριακού «Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης» (ν. 5149/2024), «Μητρώο Επαγγελματιών Δημοσίων Συμβάσεων (Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ.)», διαιρούμενο σε δύο Υπομητρώα, τα οποία διαχειρίζονται τα

Υπουργεία Ανάπτυξης και Υποδομών και Μεταφορών, αντιστοίχως, και καθορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής δημοσίων υπαλλήλων σε αυτό (άρθρο 4), ρυθμίζονται η πιστοποίηση και επαναπιστοποίηση επάρκειας στο αντικείμενο των δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 5), η υπηρεσιακή κατάσταση των εγγεγραμμένων στο Μητρώο (άρθρο 6), τα κίνητρα, μισθολογικά και μη, που τους παρέχονται (άρθρο 7), καθώς και η σύσταση «Τμήματος Δημοσίων Συμβάσεων» στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (άρθρο 8).

Το Μέρος Β' (άρθρα 9-34), υπό τον τίτλο «Προετοιμασία και ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και έννομη προστασία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων», περιλαμβάνει τέσσερα Κεφάλαια. Τα δύο πρώτα αφορούν τον σκοπό και το αντικείμενο του Μέρους (Κεφάλαιο Α', άρθρα 9 και 10) και τη διαδικασία προετοιμασίας και ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, κατά κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων του ν. 4412/2016 (Κεφάλαιο Β', άρθρα 8-12). Ειδικότερα, διευρύνεται στις απευθείας αναθέσεις η εξαίρεση από την υποχρεωτική χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ – άρθρο 11), προβλέπεται η καταχώριση στοιχείων σχετικών με συμβάσεις που περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, σε «διαβαθμισμένη βάση δεδομένων ή διαβαθμισμένο ηλεκτρονικό αρχείο», εκτός Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ – άρθρο 12), ρυθμίζεται η δυνατότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης οικονομικού φορέα προς απαιτήσεις ή κριτήρια αναφερόμενα στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης, από οργανισμό εγκατεστημένο και διαπιστευμένο σε τρίτη χώρα, εκτός Ε.Ε., αλλά μέλος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Accreditation Multilateral Agreement – EA MLA) ή του Διεθνούς Οργανισμού Διαπίστευσης Εργαστηρίων (International Laboratory Accreditation Cooperation - ILAC) ή της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης του Διεθνούς Φόρουμ Διαπίστευσης (International Accreditation Forum Multilateral Recognition Agreement – IAF MRA) (άρθρο 13), συγκροτούνται δύο επιτροπές εξέτασης «μέτρων αυτοκάθαρσης» που λαμβάνει οικονομικός φορέας, ώστε να μην αποκλεισθεί από τη διαδικασία ανάθεσης, παρά τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού του, κατ' άρθρο 73 του ν. 4412/2016 (άρθρο 14), εισάγεται μαχητό τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο τα μέσα απόδειξης της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού από τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής αναδόχου, και κατά τον χρόνο υπογραφής, από τον προσφέροντα προσωρινό ανάδοχο, του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ. – άρθρο 15), τροποποιείται η διατύπωση οικονομικής προσφοράς για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών (άρθρο 16), καταργείται η

δυνατότητα αναθέτουσας αρχής να κατακυρώσει σύμβαση για ποσότητα αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτήν που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφόσον σχετικός όρος δεν έχει περιληφθεί σε αυτά (άρθρο 17 – άρθρα 105 και 316 του ν. 4412/2016), προβλέπεται η ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο «Διαύγεια» και των συνολικών κειμένων των διακηρύξεων των διαγωνισμών (άρθρο 18), καθώς και ότι κυρώσεις «ήσσονος αξίας» που έχουν επιβληθεί σε προσφέροντα, λόγω πλημμελούς εκτέλεσης άλλης σύμβασης, δεν συνιστούν απόλυτο λόγο αποκλεισμού του από τη διαδικασία ανάθεσης (άρθρο 19).

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 20-32) αφορά την έννομη προστασία στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, συντέμνεται κατά το ήμισυ η προθεσμία για τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.) επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (άρθρο 20), αυξάνονται κατά δύο οι Σύμβουλοι, και κατά τέσσερα τα μέλη της Αρχής, και χαρακτηρίζονται ο Πρόεδρος και οι Σύμβουλοι, ως «ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί», τα δε μέλη της Αρχής, ως «επί θητεία δημόσιοι λειτουργοί» υπαγόμενοι στις διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ (ν. 3528/2007), με ειδικό, όμως, καθεστώς αδειών κάθε προβλεπόμενου είδους (άρθρο 21), τροποποιείται η συγκρότηση της επταμελούς Επιτροπής του άρθρου 353 παρ. 5 του ν. 4412/2016 (άρθρο 22), ορίζεται ειδική προθεσμία για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. κατά της διακήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 23), ρυθμίζονται η αναστολή της προθεσμίας άσκησης προδικαστικής προσφυγής και η έκταση του κειμένου της (άρθρο 24), η επιστροφή καταβληθέντος παραβόλου, σε περίπτωση δικαστικής ακύρωσης απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (άρθρο 25), το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προθεσμίας άσκησης και της άσκησης προδικαστικής προσφυγής και τα προσωρινά μέτρα, μεταξύ των οποίων και η «άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης», που ορίζει, και αυτεπαγγέλτως, η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. (άρθρα 26 και 27), η διόρθωση σφαλμάτων απόφασης της Αρχής επί προδικαστικής προσφυγής (άρθρο 28), η αναστολή των προθεσμιών που αφορούν την εξέταση της προσφυγής, μεταξύ 5 και 20 Αυγούστου (άρθρο 29), η άσκηση αίτησης αναστολής εκτέλεσης – ακύρωσης απόφασης της Αρχής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων – και αυξάνεται το σχετικό αναλογικό παράβολο (άρθρο 30). Επιπλέον, διατηρούνται σε ισχύ διατάξεις που αφορούν δημοσίευση διακηρύξεων διαγωνισμών στον Τύπο, ιδίως τοπικό και περιφερειακό (άρθρο 31), ρυθμίζονται θέματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων από την καταργημένη Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ν. 4013/2011) στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., μέσω του Οργανισμού της τε-

λευταίας (άρθρο 32). Τέλος, το Κεφάλαιο Δ΄ περιλαμβάνει μεταβατικές (άρθρο 33) και καταργούμενες (άρθρο 34) διατάξεις του Μέρους Β΄.

Το Μέρος Γ΄ (άρθρα 35-56), υπό τον τίτλο «Αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου εθνικών υποδομών ποιότητας», διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια (Α΄ - ΣΤ΄), με τα οποία «θεσπίζεται Εθνική Πολιτική Ποιότητας και Μηχανισμός Διακυβερνητικής Πολιτικής, προς επίτευξη εναρμόνισης των Εθνικών Υποδομών Ποιότητας με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές απαιτήσεις, προκειμένου να ενισχυθεί το δυναμικό τους και οι δυνατότητές τους να είναι ανταγωνιστικές, αλλά και να προωθηθούν η οικονομική ανάπτυξη και η περιβαλλοντική και κοινωνική ευημερία» (βλ. Αιτιολογική Έκθεση). Ειδικότερα, με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 35-36) ρυθμίζονται ο σκοπός (άρθρο 35) και το αντικείμενο (άρθρο 36) του Μέρους Γ΄, με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 37-40) θεσπίζεται εθνική πολιτική ποιότητας και μηχανισμός διακυβέρνησης υποδομών ποιότητας και, πιο συγκεκριμένα, τίθενται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή του προτεινόμενου θεσμικού πλαισίου (άρθρο 37), εισάγεται Σύστημα Υποδομών Ποιότητας (άρθρο 38), θεσπίζεται Εθνική Πολιτική Ποιότητας, η οποία εγκρίνεται από την Κυβερνητική Επιτροπή Ποιότητας (άρθρο 39), καθιερώνεται μηχανισμός διακυβέρνησης των υποδομών ποιότητας για την υποστήριξη της Εθνικής Πολιτικής Ποιότητας, ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διαβούλευση κάθε δημόσιας αρχής και οργανισμού με τις εταιρείες «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.», «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» και το Ελληνικό Ινστιτούτο Μετρολογίας για τη διαμόρφωση τομεακών και θεματικών πολιτικών ποιότητας (άρθρο 40). Με το Κεφάλαιο Γ΄ συνιστάται Κυβερνητική Επιτροπή Ποιότητας ως συλλογικό όργανο διαμόρφωσης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και έγκρισης της εθνικής πολιτικής ποιότητας και εποπτείας της λειτουργίας του μηχανισμού διακυβέρνησης των σχετικών υποδομών υποστήριξης (άρθρο 41). Το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρο 42) έχει ως αντικείμενο τη σύσταση Εθνικού Ψηφιακού Μητρώου Πιστοποιήσεων και Ελέγχων (εφεξής ε-Ε.Μ.Π.Ι.Ε.) στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.» (εφεξής ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε.) υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης. Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 43-51) εισάγει ρυθμίσεις σχετικά με την ίδρυση της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. και την κύρωση του καταστατικού της. Πιο συγκεκριμένα, ρυθμίζει θέματα απόσχισης της αυτοτελούς λειτουργικής μονάδας ΕΛ.Ο.Τ. από το ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» (εφεξής Ε.Σ.Υ.Π.) και μετατροπής της σε ανώνυμη εταιρεία (άρθρο 43), κύρωσης του καταστατικού της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. (άρθρο 44), το οποίο περιλαμβάνει δεκαοκτώ (18 άρθρα), καθιέρωσης ατελειών υπέρ της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. (άρθρο 45), καθορισμού της σύνθεσης του Δ.Σ.

του Ε.Σ.Υ.Π., το οποίο, από πενταμελές, γίνεται εννεαμελές (άρθρο 46), ρυθμίζει θέματα προσωπικού του Ε.Σ.Υ.Π. (άρθρο 47), καθώς και θέματα αποστολής, οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας του Ελληνικού Ινστιτούτου Μετρολογίας (εφεξής Ε.Ι.Μ.), το οποίο έχει ενταχθεί στο Ε.Σ.Υ.Π. ως αυτοτελής λειτουργική μονάδα σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης (άρθρο 48) και στο οποίο ιδρύεται Εθνικό Συμβούλιο Μετρολογίας (άρθρο 49). Περαιτέρω, ορίζεται η δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού (δύο μετακλητών υπαλλήλων) για την επιστημονική υποστήριξη του Εθνικού Συμβουλίου Τυποποίησης, που έχει ως αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για θέματα τυποποίησης (άρθρο 50), και θεσπίζονται μεταβατικές διατάξεις που αφορούν την ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. (άρθρο 51). Το Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρα 52-56) περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με την ίδρυση και λειτουργία της εταιρείας με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε.). Ειδικότερα, το ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης» μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία με τον διακριτικό τίτλο «Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε.», η οποία είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και αποτελεί τον εθνικό φορέα διαπίστευσης κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου (L 218) (άρθρο 52), θεσπίζεται το καταστατικό της ως άνω εταιρείας, το οποίο διαρθρώνεται σε δέκα οκτώ (18) άρθρα (άρθρο 53), θεσμοθετούνται ατέλειες υπέρ της Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε. (άρθρο 54), ιδρύεται Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης για την υποστήριξη της (άρθρο 55) και εισάγονται μεταβατικές διατάξεις για την Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε. (άρθρο 56).

Το Μέρος Δ' (άρθρα 57-64), υπό τον τίτλο «Μεταρρύθμιση των διαδικασιών ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής», έχει ως αντικείμενο την επικαιροποίηση του πλαισίου για τον εκσυγχρονισμό και την ίδρυση των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια Αττικής. Όπως επισημαίνεται στην Αιτιολογική Έκθεση, «Λόγω της ιδιαιτερότητας της Αττικής που συγκεντρώνει σήμερα, κατά προσέγγιση, το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του πληθυσμού της χώρας, η εγκατάσταση και λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων από τη δεκαετία του 1980 ακολουθεί ένα ειδικότερο και αυστηρότερο γενικά πλαίσιο σε σχέση με αυτό που ισχύει στην υπόλοιπη χώρα. Η τελευταία συνολική τροποποίηση του συγκεκριμένου πλαισίου έγινε το 2005 με το Β' Μέρος του ν. 3325/2005 (Α' 68)». Ειδικότερα, με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, καθορίζονται ο σκοπός (άρθρο 57) και το αντικείμενό του (άρθρο 58), εισάγονται ρυθμίσεις για την περιβαλλοντική αναβάθμιση

των εγκαταστάσεων μεταποιητικών δραστηριοτήτων εντός της Περιφέρειας Αττικής κατά τροποποίηση του άρθρου 14 του ν. 3325/2005, στο πλαίσιο των οποίων καταργείται η έννοια της πολεοδομικής όχλησης (άρθρο 59), καθώς και για τον εκσυγχρονισμό των δραστηριοτήτων που λειτουργούν νόμιμα εντός της Περιφέρειας Αττικής κατά τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 3325/2005, ιδίως μέσω εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεών τους, με ταυτόχρονη κατάργηση των αναφορών στην πολεοδομική όχληση (άρθρο 60). Περαιτέρω, αποσαφηνίζεται το θεσμικό πλαίσιο της ίδρυσης μεταποιητικών εγκαταστάσεων εντός της Αττικής και τροποποιείται το πλαίσιο που αφορά την ανάπτυξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων εντός επιχειρηματικών πάρκων (άρθρο 61), διευκολύνεται η μετεγκατάσταση εντός της Περιφέρειας Αττικής επιχειρήσεων με αντικείμενο μεταποιητικές δραστηριότητες, με την αναγνώριση της σχετικής δυνατότητας μετεγκατάστασης και σε ζώνες χονδρεμπορίου (άρθρο 62), συμπληρώνεται ο τίτλος του άρθρου 20 του ν. 3325/2005 (άρθρο 63) και ορίζονται οι καταργούμενες με τις ρυθμίσεις του Μέρους Δ' διατάξεις (άρθρο 64).

Το Μέρος Ε' (άρθρα 65-69), υπό τον τίτλο «Ενίσχυση προστασίας καταναλωτών με αναπηρία-Ενσωμάτωση άρθρων 6 και 9 Οδηγίας (ΕΕ) 2019/882», θεσπίζονται ρυθμίσεις αναφορικά με την προστασία των καταναλωτών με αναπηρία. Ειδικότερα, καθορίζονται ο σκοπός (άρθρο 65) και το αντικείμενο (άρθρο 66) του Μέρους Ε', ορίζεται ότι οι αρμόδιες εποπτικές αρχές δεν εμποδίζουν τη διάθεση προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών που συμμορφώνονται με τις διατάξεις του ν. 4994/2022 με την επίκληση λόγων που σχετίζονται με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας (άρθρο 67), παρέχεται το δικαίωμα άσκησης συλλογικής αγωγής σε ενώσεις προσώπων οι οποίες έχουν έννομο συμφέρον να εκπροσωπούν τα συλλογικά συμφέροντα των ατόμων με αναπηρίες κατά τα ειδικότερον οριζόμενα (άρθρο 68), και συμπληρώνεται η παράγραφος 2 του άρθρου 26 του ν. 4994/2022 με τη θέσπιση της δυνατότητας άσκησης προσφυγής ενώπιον του ιεραρχικά ανώτερου διοικητικού οργάνου κατά της διοικητικής πράξης επιβολής προστίμου για παράβαση των απαιτήσεων προσβασιμότητας που εισάγονται με τον ανωτέρω νόμο (άρθρο 69).

Με το Μέρος ΣΤ' (άρθρα 70-73), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις», μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν το Ενιαίο Μητρώο Ανελκυστήρων του ν. 3982/2011, έως την έναρξη λειτουργίας του οποίου ιδρύεται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης μεταβατικό Μητρώο Απογραφής Ανελκυστήρων (άρθρο 70), ορίζεται ότι θεωρούνται, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, ολοκληρωμένα τα χρηματοδοτούμενα από το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων έργα υποδομής

Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ) του ν. 2545/1997 (άρθρο 71), εισάγεται η ρύθμιση ότι οι Οργανισμοί Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού πρέπει να εγγράφονται σε ειδικό μητρώο του Υπουργείου Τουρισμού, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη σύνθεση της Ειδικής Επιτροπής Τουρισμού, τη διαδικασία έγκρισης των σχεδίων προβολής και προώθησης των τουριστικών προορισμών και την απαλλαγή τουριστικών καταλυμάτων από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παραβάσεις που αφορούν τη λήξη της χρονικής διάρκειας ισχύος της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) του άρθρου 7 Α του ν. 4276/2014, εφόσον έχει κατατεθεί αίτημα έκδοσής της εντός της οριζόμενης προθεσμίας (άρθρο 72), και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ελληνικού Κτηματολογίου η υλοποίηση και λειτουργία του Ενιαίου Μητρώου Ακινήτων (άρθρο 73).

Τέλος, με το Μέρος Ζ' (άρθρο 74), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Επί του νομοσχεδίου έχει γνωμοδοτήσει η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Πρακτικό της 8ης γενικής συνεδρίασης της 23ης.6.2025 (ΦΓ16/35840/25.6.2025) κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10 παρ. 2 περ. (β) του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021 Α' 130).

Επίσης, το νομοσχέδιο υπεβλήθη από το Γ' Τμήμα της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, τη 2α.6.2025, (βλ. άρθρα 1 και 2 του ν. 2232/1994). Η Επιτροπή Εργασίας της Ο.Κ.Ε. ολοκλήρωσε το έργο της την 19η.6.2025 και η σχετική γνώμη προσαρτήθηκε στις εκθέσεις που επισυνάπτονται σε αυτό.

Τέλος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 347 παρ. 2 περίπτ. γ' υποπερίπτ. γα' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Α1 ΕΑΔΗΣΥ/2025 Γνώμη της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.

Γ. Παρατηρείται ότι, σε ορισμένες διατάξεις του νομοσχεδίου, όπως το άρθρο 40 παρ. 4 β, το άρθρο 44 και το άρθρο 53, και πάντως όχι ομοιόμορφα, γίνεται παραπομπή σε άρθρα άλλων νόμων με αναφορά του τίτλου του άρθρου. Για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας και αρτιότητας, η μεμονωμένη αναφορά του τίτλου των παραπεμπόμενων άρθρων παρέλκει (βλ. και το Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Προεδρίας της Κυβέρνησης, 2020, σελ. 55 ως προς τη σύσταση περί αποφυγής αναφοράς του τίτλου των νόμων και των κοινών υπουργικών αποφάσεων στις νομοθετικές παραπομπές).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 3

Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 344Α, όπως αυτό προτείνεται να προστεθεί στον ν. 4412/2016, «Το Δημόσιο διασφαλίζει ότι το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με την υποστήριξη ή τη διενέργεια των διαδικασιών σχεδιασμού, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, διαθέτει την απαιτούμενη επαγγελματική κατάρτιση και εξειδίκευση».

Σημειώνεται ότι κατά τον σχετικό ορισμό του άρθρου 14 παρ. 1, περ. στ) του ν. 4270/2014, στο οποίο, εξ άλλου, παραπέμπει, μέσω του άρθρου 7 παρ. 1 - περ. α) του ν. 4354/2015, η παράγραφος 2 του προς ψήφιση άρθρου, το Δημόσιο «ή Κεντρική Διοίκηση (...) ή Κράτος (...) περιλαμβάνει την Προεδρία της Δημοκρατίας, τα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν έχουν νομική προσωπικότητα».

2. Επί των άρθρων 4 και 6

Κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 344Β, όπως αυτό προτείνεται, με το προς ψήφιση άρθρο 4, να προστεθεί στον ν. 4412/2016, «Στο Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ. εγγράφονται οι υπάλληλοι της παρ. 2 του άρθρου 344Α, οι οποίοι πληρούν τις εξής προϋποθέσεις: α) είναι ενταγμένοι σε κλάδο και ειδικότητα των κατηγοριών Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού ή Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης ή Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, β) έχουν ολοκληρώσει τη δοκιμαστική τους υπηρεσία, εφόσον υπέχουν σχετική υποχρέωση, γ) με την επιφύλαξη της παρ. 3, διαθέτουν γνώση πληροφορικής ή χειρισμού Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Η/Υ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του π.δ. 85/2022 (Α' 232), περί γνώσης πληροφορικής ή χειρισμού Η/Υ και απόδειξης αυτής, δ) διαθέτουν καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με το άρθρο 10 του π.δ. 85/2022, περί γνώσης ξένης γλώσσας και απόδειξης αυτής, ε) είναι πιστοποιημένοι στο επίπεδο 1 του άρθρου 344Γ ή έχουν αποφοιτήσει από το Τμήμα Δημοσίων Συμβάσεων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, εφόσον έχουν επιτυχώς συμμετάσχει σε εξεταστική δοκιμασία, σύμφωνα με την παρ. 3Α του άρθρου 15 του π.δ. 57/2007 (Α' 59), και στ) το αντικείμενο εργασίας τους περιλαμβάνει ένα τουλάχιστον από τα αντικείμενα της παρ. 2 του άρθρου 344Δ του παρόντος».

Περαιτέρω, κατ' άρθρο 344Δ παρ. 3, όπως αυτό προτείνεται, με το άρθρο 6, να προστεθεί στον ν. 4412/2016, «Οι υπάλληλοι που εγγράφονται στο Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ. [Μητρώο Επαγγελματιών Δημοσίων Συμβάσεων], δεν ασκούν: α) τα ελεγκτικής φύσεως καθήκοντα, που αφορούν στον έλεγχο δημοσίων συμβάσεων, εξαιρουμένων όσων ασκούνται από την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.)».

Υπό το φως των ως άνω, πέραν των αποφοίτων του Τμήματος Δημοσίων Συμβάσεων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, θα μπορούσαν να εξαιρεθούν από την υποχρέωση πιστοποίησης επάρκειας στο επίπεδο 1 του προτεινόμενου άρθρου 344Γ του ν. 4412/2016, ως προϋπόθεση εγγραφής στο Μ.Ε.ΔΗ.ΣΥ., τα μέλη της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., επί θητεία δημόσιοι λειτουργοί και «πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και υψηλής επιστημονικής κατάρτισης (...) [με] αποδεδειγμένη ακαδημαϊκή ή επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων», που επιλέγονται από το Α.Σ.Ε.Π. (άρθρο 348 του ν. 4412/2016), όπως και το ειδικό επιστημονικό προσωπικό της Αρχής.

3. Επί του άρθρου 15

Όπως αναφέρεται ανωτέρω (βλ. «Γενικές παρατηρήσεις»), με το προτεινόμενο εισάγεται μαχητό τεκμήριο, κατά το οποίο τα μέσα απόδειξης της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού από τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής αναδόχου, ισχύουν και κατά τον χρόνο υπογραφής, από τον προσφέροντα προσωρινό ανάδοχο, του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.).

Επισημαίνεται συναφώς, ότι, κατά τη νομολογία του ΣτΕ, «[η] διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1 του ν. 4412/2016, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με τον ν. 4782/2021, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις του ν. 4412/2016 [όπως ισχύουν], έχει την έννοια ότι ο προσωρινός ανάδοχος, όταν καλείται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ίδιου νόμου να υποβάλει προς έλεγχο στον αναθέτοντα φορέα τα αναφερόμενα στο άρθρο 80 δικαιολογητικά, από τα οποία πρέπει να αποδεικνύεται αφενός η μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού, και αφετέρου η συνδρομή των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στη διακήρυξη, υποχρεούται να προσκομίζει τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την πλήρωση των προϋποθέσεων της διακήρυξης σε δύο, σωρευτικώς, χρονικά σημεία, ήτοι τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του όσο και κατά τον μεταγενέστερο χρόνο που προηγείται της οριστικής κατακύρωσης» (ΣτΕ Ολ 2325/2023, σκ. 12).

Περαιτέρω, κατά σχετική νομολογία του ΕλΣ (Ολ 310/2022), χρονικά σημεία αναφοράς του Ε.Ε.Ε.Σ. ως προς τη μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού προσφέροντος είναι, σωρευτικώς, η υποβολή της προσφοράς, η υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και η υπογραφή της σύμβασης.

Ως προς τα ανωτέρω χρονικά σημεία, το Ε.Ε.Ε.Σ. δεν συνιστά, ως απλή υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος, οριστική απόδειξη της νομιμότητας της συμμετοχής του, η οποία προϋποθέτει, ούτως ή άλλως, υπό την ισχύουσα μορφή ή την προτεινόμενη διατύπωση του άρθρου, πλήρη απόδειξη, κατ'

αναφορά προς τα εν λόγω χρονικά σημεία.

4. Επί του άρθρου 19

Κατά το άρθρο 202Α, όπως αυτό προτείνεται να προστεθεί στον ν. 4412/2016, «Κυρώσεις των άρθρων 206, 207, 208, 213, 218, 219 και 220 [του ν. 4412/2016], συνολικού ύψους που δεν ξεπερνά τις τρεις εκατοστιαίες μονάδες (3%) επί της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης, οι οποίες έχουν επιβληθεί σε οικονομικό φορέα για την πλημμελή εκτέλεση απαίτησης στο πλαίσιο εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης κατά την τελευταία τριετία, δεν θεωρούνται σοβαρή πλημμέλεια για την εφαρμογή της περ. στ) της παρ. 4 του άρθρου 73, εφόσον ο οικονομικός φορέας έχει εξοφλήσει το σύνολο του ποσού στην αναθέτουσα αρχή, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει διαφορετικά».

Κατά την ως άνω διάταξη του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα (...) στ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις».

Κατά συνέπεια, και πέραν του ύψους της κύρωσης, εξακολουθεί να απόκειται στην αναθέτουσα αρχή η κρίση για το ουσιώδες της απαίτησης, για πλημμελή εκτέλεση της οποίας επιβλήθηκε η κύρωση και, κατ' επέκταση, για την αξιοπιστία του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα που συμμετέχει σε διαδικασία ανάθεσης νέας σύμβασης (βλ. σχετική νομολογία ΔΕΕ, αποφάσεις της 19ης Ιουνίου 2019, Meca Srl κατά Comune di Napoli - υπόθεση C-41/18, και της 21ης Δεκεμβρίου 2023, Infraestruturas de Portugal και Futrifer Indústrias Ferroviárias κατά Toscca — Equipamentos em Madeira Lda - υπόθεση C-66/22).

5. Επί του άρθρου 21 παρ. 4

Κατά την παράγραφο 4 αυτού του άρθρου, «Τα τέσσερα (4) νέα μέλη της ΕΑΔΗΣΥ, που προβλέπονται στην παρ. 1, προσλαμβάνονται από τους επιλαχόντες του οριστικού πίνακα κατάταξης της Προκήρυξης του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού 1/Ε/2023 «Επιλογή συνολικά είκοσι δύο (22) μελών στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) με πενταετή θη-

τεία, σύμφωνα με τον ν. 4912/2022 και το άρθρο 31 του ν. 4765/2021 (Α' 6), όπως ισχύει» (ΑΣΕΠ 9/16.3.2023), εφόσον ο αριθμός των επιλαχόντων δεν έχει εξαντληθεί».

Εφόσον πρόκειται περί νέων μελών της Αρχής, προβληματισμός γεννάται αν πρέπει αυτά να επιλεγούν με νέα προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού, προς υπηρετήση και του δημόσιου συμφέροντος, δηλαδή τη στελέχωση της αρχής στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, την οποία μπορεί, ενδεχομένως, να διασφαλίσει η δυνατότητα συμμετοχής στον νέο διαγωνισμό περισσότερων υποψηφίων με υψηλά προσόντα.

6. Επί του άρθρου 22

Ως προς τη συγκρότηση της επταμελούς Επιτροπής του άρθρου 353 παρ. 3 του ν. 4412/2016, προτείνεται η προσθήκη στην εν λόγω παράγραφο, μετά τη φράση «τέσσερα (4) μέλη της Αρχής», της φράσης «που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από το Εκτελεστικό Συμβούλιο».

Παρατηρείται, όμως, ότι στην προτεινόμενη, με το ίδιο άρθρο, αναδιατύπωση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016, έχει περιληφθεί η συντομότερη φράση «που ορίζονται από το Εκτελεστικό Συμβούλιο».

7. Επί του άρθρου 30

Προτείνεται αύξηση του παραβόλου της αίτησης αναστολής εκτέλεσης – ακύρωσης απόφασης της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. επί προδικαστικής προσφυγής, ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, από το ένα δέκατο της εκατοστιαίας μονάδας (0,1%), στη μισή εκατοστιαία μονάδα (0,5%) της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, περιλαμβανομένου Φ.Π.Α., με ελάχιστο ποσό τα 1.500 ευρώ, αντί των 500, και μέγιστο, τα 50.000, αντί των 5.000.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, υπό το πρίσμα του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, όπως αυτό κατοχυρώνεται, ιδίως, στα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., «επιτρέπεται μεν στον κοινό νομοθέτη η θέσπιση προϋποθέσεων για την παροχή προστασίας από τα δικαστήρια, οι προϋποθέσεις όμως αυτές πρέπει, αφ' ενός μεν να συνάπτονται – και να είναι ανάλογες – με τη λειτουργία των δικαστηρίων και την ανάγκη αποτελεσματικής απονομής της δικαιοσύνης, αφ' ετέρου δε να μην υπερβαίνουν τα όρια εκείνα, πέραν των οποίων θα συνεπήγοντο την κατάλυση του [εν λόγω] δικαιώματος δικαστικής προστασίας» (ΣτΕ Ολ 3470/2007, σκ. 5, ΔΕΕ απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, υπόθεση C-61/14, σκ. 47-49).

8. Επί των άρθρων 32, 41, 42, 44 και 56

Όπου στα ανωτέρω άρθρα απαντά ο όρος «συστήνεται» ή «συστήνονται», θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον από μακρού χρόνου χρησιμοποιούμενο όρο «συνιστάται» ή «συνιστώνται», αντίστοιχα.

9. Επί του άρθρου 36

Για λόγους νομοτεχνικής ακρίβειας και αρτιότητας είναι σκόπιμο, στην περίπτωση δα) της προτεινόμενης διάταξης, να προστεθούν, μετά τις λέξεις «της περ. γ)», οι λέξεις «της παραγράφου 2».

10. Επί του άρθρου 41

Με το άρθρο 41 συνιστάται Κυβερνητική Επιτροπή Ποιότητας, κατά παραπομπή προς την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4622/2019, η οποία, πάντως, ορίζει ότι η Κυβερνητικές Επιτροπές συνιστώνται με Π.Υ.Σ., η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδίκτυο.

11. Επί του άρθρου 42

Κατά την καταχώριση παραστατικών και στοιχείων στο Εθνικό Ψηφιακό Μητρώο Πιστοποιήσεων και Ελέγχων θα ήταν σκόπιμο να ληφθεί μέριμνα, εκτός της ασφάλειας των δεδομένων, και της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 4 της προτεινόμενης διάταξης, και για την προστασία των δεδομένων και πληροφοριών που συνιστούν εμπορικό απόρρητο κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 4 περίπτ. α) του ν. 4605/2019.

12. Επί του άρθρου 44 σε συνδυασμό με το άρθρο 51 παρ. 7 και 8

Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 44 εισάγεται το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε., το οποίο απαρτίζεται από δεκαοκτώ άρθρα. Το άρθρο ενδέκατο ρυθμίζει θέματα προσωπικού της εταιρείας. Με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι ιδρύονται στην εταιρεία πενήντα (50) θέσεις τακτικού προσωπικού. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 7, «Το τακτικό προσωπικό, το οποίο κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπηρετεί στην αυτοτελή λειτουργική μονάδα «Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης Α.Ε.», καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε., στην οποία παρέχει τις υπηρεσίες του και υπόκειται στον Κανονισμό Λειτουργίας της. Το τακτικό προσωπικό που υπηρετεί με σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής κατατάσσεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. στις θέσεις εργασίας του Κανονισμού Λειτουργίας. Για τα δύο (2) πρώτα χρόνια λει-

τουργίας της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε., οι διοικητικές υπηρεσίες δύνανται να καλύπτονται από την κεντρική υπηρεσία του Ε.Σ.Υ.Π. ατελώς». Περαιτέρω, η παρ. 8 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «Οι θέσεις προσωπικού που συνιστώνται στο άρθρο ενδέκατο του καταστατικού της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. είναι δυνατό να μεταβάλλονται με τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας, ανάλογα με τις ανάγκες της».

Συναφώς, παρατηρούνται τα ακόλουθα: Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 43, η ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. συνιστάται με απόσχιση από το ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» (Ε.Σ.Υ.Π.), κρίνεται σκόπιμο, για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, να τροποποιηθεί ρητώς το άρθρο 28 του Κανονισμού Λειτουργίας του Ε.Σ.Υ.Π., δηλαδή της κοινής υπουργικής απόφασης 114027/2021 (Β΄ 5065/2.11.2021) που καθορίζει το συνολικό προσωπικό της εταιρείας και την κατανομή του, κατά τρόπον ώστε να μειωθεί ο συνολικός αριθμός των οργανικών θέσεων του κατά πενήντα (50), εφόσον θεωρηθεί ότι από την παρ. 7 του άρθρου 51 συνάγεται ότι αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη. Επίσης, θα ήταν ενδεχομένως σαφέστερο να ορισθεί ότι οι 50 οργανικές θέσεις τακτικού προσωπικού μεταφέρονται από τις οργανικές θέσεις της ΕΣΥΠ μαζί με το προσωπικό που εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια εργασιακή σχέση, δεδομένου του ότι η παράγραφος 7 του άρθρου 51 αναφέρεται μεν στο προσωπικό, όχι όμως και στις οργανικές θέσεις που αυτό καταλαμβάνει.

13. Επί του άρθρου 51 παρ. 8

Η παρ. 8 του άρθρου 51 δεν έχει μεταβατικό χαρακτήρα, οπότε θα ήταν σκόπιμο να ενταχθεί στις πάγιες ρυθμίσεις για το προσωπικό της ΕΛ.Ο.Τ. Α.Ε. (άρθρο 44, άρθρο ενδέκατο του καταστατικού).

14. Επί του Μέρους Δ΄ (άρθρα 57-64)

Επισημαίνεται ότι το Μέρος Δ΄, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα Μέρη του νομοσχεδίου, δεν διαρθρώνεται σε Κεφάλαια. Προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία, θα μπορούσε να εφαρμοσθεί και εν προκειμένω η σχετική διάρθρωση.

15. Επί του άρθρου 56 παρ. 3

Σύμφωνα με την προτεινόμενη ρύθμιση, «Οι θέσεις προσωπικού που συστήνονται στο άρθρο ενδέκατο του καταστατικού της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» είναι δυνατό να μεταβάλλονται με τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας ανάλογα με τις

ανάγκες της Εταιρείας». Καταρχάς, η ρύθμιση αυτή έχει πάγιο και όχι μεταβατικό χαρακτήρα. Συνεπώς, για λόγους συστηματικούς, θα ήταν σκόπιμο, είτε να αφαιρεθεί από το άρθρο 56, το οποίο θεσπίζει μεταβατικές διατάξεις για την εταιρεία Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε., είτε να τροποποιηθεί ο τίτλος του άρθρου.

16. Επί του άρθρου 59 παρ. 2

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 της προτεινόμενης ρύθμισης, «2. Οι φορείς των βιομηχανιών, βιοτεχνιών υποκατηγοριών Α1 και Α2 υποχρεούνται να υποβάλλουν κάθε έτος Δελτίο Βιομηχανικής Κίνησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 858/1979 (Α΄ 1), που περιλαμβάνει και στοιχεία σχετικά με: α) την ενεργειακή τους κατανάλωση, β) τις εκπομπές διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου και αιωρούμενων σωματιδίων της παραγωγικής διαδικασίας ως προς τις υπερβάσεις οριακών τιμών που έχουν καθοριστεί στην οικεία Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και την παραγωγή αποβλήτων, β�) τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 4936/2022 (Α΄ 105), όπου απαιτείται, και γ) τις τυχόν λοιπές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Τα στοιχεία των περ. α) έως γ) διαβιβάζονται στην αρχή που είναι αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση της εγκατάστασης και σε περίπτωση παράβασης, η αδειοδοτούσα αρχή επιβάλλει πρόστιμο σύμφωνα με την περ. 7 του Πίνακα Α΄ του Παραρτήματος της υπό στοιχεία 484/36/Φ.15/17.1.2012 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Καθορισμός τύπου, δικαιολογητικών και διαδικασίας για την εγκατάσταση και τη λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων του ν. 3982/2011 (ΦΕΚ Α΄ 143), την τροποποίηση και την ανανέωση των αδειών και την προθεσμία για μεταφορά ή τεχνική ανασυγκρότηση» (Β΄ 230), όπως εκάστοτε ισχύει». Η αντικαθιστάμενη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 3325/2005 όριζε ότι η μη υποβολή του Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης από τους φορείς των μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης συνιστά λόγο ανάκλησης της άδειας λειτουργίας τους. Η προτεινόμενη ρύθμιση μετατρέπει την κύρωση σε χρηματική ποινή, που επέρχεται «σε περίπτωση παράβασης». Εν προκειμένω, θα ήταν σκόπιμο, ίσως, να αποσαφηνισθεί η έννοια της «παράβασης», η οποία φαίνεται να σημαίνει παράλειψη διαβίβασης από τον υπόχρεο φορέα προς την αρμόδια αρχή, κάθε έτος, των οριζόμενων με το Δελτίο Βιομηχανικής Κίνησης στοιχείων και όχι, π.χ., υπέρβαση των ορίων επιτρεπόμενων εκπομπών.

Πέραν τούτου, η μη διαβίβαση ή η μη προσήκουσα αποστολή του Δελτίου Βιομηχανικής Κίνησης, αφενός, συνδέεται με την επέλευση σημαντικών έννομων συνεπειών της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, εθνικής και υπερεθνι-

κής, π.χ., υποχρεώσεις από τη Συμφωνία των Παρισίων που επικυρώθηκε με την Απόφαση 2016/1841 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2016, από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, «σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013», διά του οποίου καθορίστηκε η δεσμευτική ετήσια μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη για την περίοδο των ετών 2021-2030 (βλ., αναλυτικά, την από 24.5.2022 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπό τον τίτλο «Εθνικός Κλιματικός Νόμος-Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή», ν. 4936/2022 Α΄ 105/27.5.2022), και, αφετέρου, επιτρέπει την εποπτεία της τήρησης των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί σε εθνικό επίπεδο, καθώς και τον συστηματικό και αποτελεσματικό έλεγχο των περιβαλλοντικών οχλήσεων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Για τον λόγο αυτόν, η διοικητική κύρωση σε περίπτωση παραβίασης από τους φορείς της υποχρέωσης αποστολής στοιχείων στη Διοίκηση πρέπει, εκτός από αναλογική, να είναι επαρκώς αποτελεσματική και αποτρεπτική. Υπό το φως των ανωτέρω, η μετατροπή με την προτεινόμενη ρύθμιση της διοικητικής κύρωσης, από ανάκληση της άδειας λειτουργίας του παραβάτη, σε χρηματικό πρόστιμο χρήζει τεκμηρίωσης στην Αιτιολογική Έκθεση.

17. Επί του άρθρου 60

α) Στο άρθρο 16 του ν. 3325/2005, το οποίο τροποποιείται με την προτεινόμενη διάταξη, και ειδικότερα στο β΄ εδάφιο της περίπτωσης β) της παραγράφου 3, ορίζεται ότι «Ειδικά, αν οι ανωτέρω μονάδες βρίσκονται σε μη συμβατές με αυτές χρήσεις γης, η συμπλήρωση δραστηριότητας επιτρέπεται, μόνο αν πρόκειται για προσθήκη δραστηριότητας που εμπίπτει στην κατηγορία Β΄ ή αν πρόκειται για καθετοποίηση της μονάδας, χωρίς να αλλάζει η περιβαλλοντική κατάταξη της προκύπτουσας εγκατάστασης».

Εν προκειμένω, παρατηρούνται τα εξής: Καταρχάς, κατ' ακριβολογία, το ορθό είναι να αναφέρεται ότι οι μονάδες δεν είναι συμβατές με τις καθορισμένες χρήσεις γης, όχι ότι χρήσεις γης δεν είναι συμβατές με τις μονάδες. Περαιτέρω, οι ρυθμιζόμενες περιπτώσεις χρειάζονται περαιτέρω αποσαφήνιση ή, ενδεχομένως, *ad hoc* εξέταση, δοθέντος ότι, στην Αιτιολογική Έκθεση δεν διευκρινίζεται πώς λειτουργούν μονάδες μη συμβατές προς τις

προβλεπόμενες χρήσεις γης και γιατί μπορούν αυτές, αν και μη συμβατές, όχι μόνο να παραμένουν, αλλά και να συμπληρώνονται οι δραστηριότητές τους. Επίσης, το πρόσθετο ερώτημα που τίθεται είναι αν, π.χ., καταλαμβάνονται από τη ρύθμιση μόνο περιπτώσεις παλαιών μονάδων ή αν μπορούν να υπαχθούν και νέες μονάδες που κρίνονται ως αυθαίρετες.

β) Στο άρθρο 16 του ν. 3325/2005, το οποίο τροποποιείται με την προτεινόμενη διάταξη, και ειδικότερα στο β' εδάφιο της παραγράφου 6, οι λέξεις «Με απόφαση του οικείου Νομάρχη» πρέπει να αντικατασταθούν από τις λέξεις «Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη».

18. Επί του άρθρου 61

α) Στο άρθρο 17 του ν. 3325/2005, το οποίο τροποποιείται με την προτεινόμενη διάταξη, και ειδικότερα στο β' εδάφιο της περίπτωσης α της παραγράφου 1, γίνεται παραπομπή στην «υπό στοιχεία 5905/Φ/15839/12.7.1995 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Τάξης και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και αποθήκες αυτών καθώς και αποθήκες ευφλέκτων και εκρηκτικών υλών» (Β' 611)». Σημειώνεται ότι η ως άνω κοινή υπουργική απόφαση έχει καταργηθεί με το άρθρο 9 της Υ.Α. Φ.15/οικ. 1589/104/2006 (Β' 90/30.1.2006), η οποία, εν συνεχεία, αντικαταστάθηκε από την κοινή υπουργική απόφαση με Α.Π. 136860/1673/Φ15 (ΦΕΚ Β' 6210/31.12.2018), ως προς τα θέματα των μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων (βλ. άρθρο 18 περίπτωση α) της κ.υ.α. 136860/1673/Φ15/2018).

β) Στο ως άνω αντικαθιστάμενο άρθρο και ειδικότερα στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι, στις περιοχές των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) που έχουν χαρακτηριστεί ως γεωργική γη, και στην εκτός σχεδίου περιοχή του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), επιτρέπεται η εγκατάσταση (ίδρυση) αγροτοβιομηχανικών μονάδων που αξιοποιούν προϊόντα της πρωτογενούς παραγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι η κινητήρια ισχύς τους δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα (150) KW, από ογδόντα (80) που είναι στην ισχύουσα ρύθμιση, ή η θερμική ισχύς τους τα εβδομήντα (70), από πενήντα (50) KW που είναι στην ισχύουσα ρύθμιση. Συναφώς παρατηρείται ότι, καθώς η ρύθμιση αφορά μονάδες που εγκαθίστανται σε εκτός σχεδίου περιοχές που είναι περιοχές Ζ.Ο.Ε., θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να περιλαμβάνεται στην Αιτιολογική

Έκθεση τεκμηρίωση για την ως άνω αύξηση οχλήσεων. Ο ίδιος προβληματισμός αφορά και τις αυξήσεις επιβαρύνσεων που εισάγονται με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7.

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2025

Οι Εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του
Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών